

CAFÉ MODERNO: *¡Cumpreanos feliz!*

↓ Félix Martín Martínez

El emblemático establecimiento hoteleiro tapiego cumpre 70 anos. Posto inicialmente na conocida como Ca Mingón, el primeiro Hotel Moderno abriu as súas portas da mao de Laureano Villar Loza y súa muyer Consuelo Lanza, que lo mantuvéron quince anos. En 1936 trasladóuse al edificio actual, seguindo col servicio d'hoteleiría, a base de cuartos ben amprios y graciosos, ademáis d'un comedor grandísimo pra máis d'un cento de personas. Con úa cocía das máis esmeradas, axina se convertíu nel sito de descanso pra transeúntes, viaxantes, etc.

En outubro de 1950 El Moderno foi traspasao al empresario caridego José Alonso López, casao con Teresa Bedia López. Púxose a cantidá de 4.800 pesetas d'arrendo mensual. Aparte, y por 1.250 pesetas, incluíronse todos os elementos propios del negocio, como 18 mesas de mármole, 52 siyas de bringas, un axedrez, un parchís, un billar y úa cafeteira marca Pavóni. El matrimonio mantuvo primeiro el servicio d'hoteleiría apenas dous anos. Así y todo, a cafeteiría seguíu a todo ritmo, y ben axina pasóu a ser el epicentro social da vila.

Alonso, como así foi conocido toda a súa vida, chegara á vila tapiega dende el conceyo vecín del Franco, en bicicleta y con un aparato de radio cuase como único badaxe. El sou afán emprendedor deseguida lo fexo prosperar, sempre da mao del inxenio y as novidades del momento. Cada ano via-

xa por España, y á volta sempre incorporaba dalgúa estratexa comercial nova pra os sous negocios. Toda a súa familia, incluídos os sous seis fiyos, convertíronse en trabayadores máis ou menos eventuales del Moderno, poñendo entre elos turnos pra fregar os cacharros y prá propia atención a os clientes. El mediano dos fiyos varóis, Toño, y con apenas sete anos, amañóu de fer úa bandexa al son del sou tamaño, ademáis de servir na barra emporondao núa caixa de refrescos, cousa que ye fexo ganar abondas propinas entre as cánabas. Ás veces, y gracias ás búas relacións qu'había col bar que taba na carretera xeneral, conocido por Ca Bobis, el propio Toño encargábase d'ir encher os cuartiyos de viño qu'este establecimiento vendía a granel y que, como era bon, gustaba muito a dalgús clientes del café. Tamén, el Café Moderno chegou a fabricar xelaos artesanos ben ricos, ademáis de barras de xelo, qu'el

pequeno Toño vendía polas casas envoltas en papel de periódico.

A primeiros da década de 1960, El Moderno pasó a ser, ademáis, el primeiro sito público da comarca (ún dos primeiros de toda Asturias) unde se puido ver a televisión, un luxu que daquela tían ben poucos tapiegos. Así as cousas, tamén se convertíu núa casa de nenos, qu'iban todos a disfrutar dos programas televisivos infantiles, y unde as estrelas galácticas d'aquelos anos relumaban en branco y mouro: Perucho y Chapinete, primeiro, y máis tarde os queridos Locomotoro, Valentina, El Capitán Tan, El Tío Aquiles, etc. Se había un partido de fútbol, muita xente iba al Moderno en bicicleta, cousa qu'aprovetaba Toño pras súas andanzas ciclistas pol conceyo.

Dada a súa ubicación tan al xeito, en pleno centro de Tapia, este establecimiento foi tamén parada de taxis, qu'usaban el teléfono (número 24), da propia cafeteiría, pr'atender ás súas cánabas. Nel edificio d'al pé, el empresario Alonso abríu a primeiros da década de 1960 un establecimiento d'electrodomésticos, y con él un moderno sistema de pago a prazos, cousa que valú pra que ben tapiegos y vecíos d'outros conceyos achegaos, podesen volar nas primeiras máquinas domésticas, televisores, etc. Este establecimiento incluíu ademáis el servicio oficial de gas butano, qu'os fiyos pequenos del empresario, Toño y Pepe, repartían nun carro polas casas.

Al son d'esto, y dende 1965, a mesma familia Alonso empezó a levar el máis emblemático sito d'ocio y cultura de toda a historia de Tapia, El Edén, con úa oferta hasta que pechóu dafeito en 1987 qu'incluíu baile, teatro, cine y, al cabo, discoteca. Con todo y a pesar del éxito tan grande da tríada d'establecimientos (Cafeteiría, Electrodomésticos y Salón Edén), todo dependía en búa medida dos ingresos del Café Moderno. Se había úa búa recaudación comprábanse electrodomésticos; al tempo, contratábase úa búa orquesta pral baile de fin de semana, y asina recíproca y sucesivamente. El Moderno, con un aire de cafetón veyo, mesas de mármole, y un elegante servicio de camareiros (que durmían cuase todos na casa d'Alonso), con chaquetía y paxarita, convertíuse núa cita indispensable.

Nos largos inviernos, a vida del Moderno taba (tamén agora) sobre todo nel marabayo estudiantil del Instituto Marqués de Casariego, xusto delante del establecimiento. Por muchos anos, os alumnos nun en-

traron nel café, a sabendas de que s'iban encontrar (ou miyor dito, volver a encontrar) de focíos cos sous profes. Despóis El Moderno foi invadido polos propios escolares, al reclamo de máquinas recreativas novísimas, a música máis actual, ademáis de, últimamente, el xogo de billar, sendo neste caso os enseñantes os que quedaron al marxe d'entrar nel café.

A partir de mediaos da década de 1960, y en coincidencia col empezo del «boom» turístico en Tapia, El Moderno convertíu os sous braos núa referencia social inevitable. Dende el servicio d'almorzo hasta deshoras, pasando pola sobremesa, El Moderno veu tendo sempre úa máis que leal clientela, enchendo a súa amprísima terraza a todas horas. Foi a referencia de todas as pandas branegas, qu'antías y despóis das súas citas pra os guateques da Volta, as quemadas a media noite, os bailes del Edén, os partidos de fútbol ou as excursióis á Fonte del Figo, xuntábanse nel Moderno núa especie de liturxa obligada: «Vémonos nel Moderno, corazón...».

Entre tanta animación, a sobremesa foi el tempo das tertulias alrededor del café, y entre as que se recuerda a qu'amañaron muchos anos os escritores na fala Ramón Santamarina y Manolo Galano, el ex alcalde Joaquín del Colaso, el estudioso local Andrés Méndez, etc., y que taban de parola horas y horas, sin présa pero sin pausa. A media tarde, señoras con apellido de pedigrí lucían as súas galas, netos y demás familia, hasta el hora del retiro. Despóis da misa dominical, y mentres qu'a vida hosteieira del muelle quedaba namáis nel Bar Cantábrico y A Marina, resultaba obligao tomar el vermú nel Moderno.

En 2004 este emblemático establecimiento tapiego foi adquirido polos herederos dos sous primeiros propietarios, na persona del abogado novo Fernando Lebrede. Mantendo esencialmente el ambiente de sempre, púxoye ademáis úa moderna hemeroteca con máis d'úa decena de publicacióis periódicas, regionales y nacionales, que quén yes dera ter a muitas bibliotecas públicas asturianas, un servicio qu'os acérrimos cafeteiros y «periodiqueiros» de media tarde, agradecemos ben.

El brao que salió, ademáis, y coincidiendo col sou setenta aniversario, el Café Moderno recibíu cos brazos abiertos a os históricos xugadores de cartas, que despatriaos del Bar Cantábrico, hai pouco zarrao, y comandos pol periodista Ramón Sánchez Ocaña, el ex alcalde Manolo Peña y Enrique de Luis, atoparon neste café el sou miyor *órdago a la grande*. A todos, ¡feliz cumpleanos!

A terraza del Moderno é sito obligao nas sobremesas branegas